

Matouš Klácel (1808-1882)

Mendelovým respektovaným učitelem a přítelem byl jeho spolubratr Matouš Klácel (1808-1882), filozof a botanik, který Mendela připravoval na učitelskou dráhu, když se ukázalo, že se nehodí pro pastorační činnost.

Klácel sám byl zbaven pozice profesora na Filozofickém studijním ústavu Brně z politických důvodů v roce 1844. To mu zajistilo pevné místo mezi vědci v disentu, kterým po roce 1848 Brno nabídlo útočiště, ať už to byl prof. Zawadski nebo prof. Auspitz . Klácel je autorem petice Říšskému sněmu z roku 1848, kterou napsal a spolupodepsal i Gregor Mendel. Klácelova revolta proti útlaku a boj za lidskou svobodu jej přivedla až na pražské barikády do blízkosti Bernarda Bolzana.

Když musel Klácel Brno opustit, předal svou zahrádku Gregoru Mendelovi. Později v americkém exilu vzpomínal, jak vyséval hrách a studoval variabilitu u brambor. Měl dojem, že lidská rasa degeneruje a chtěl objevit přírodní mechanismy, které umožňují přežít těm nejlépe vybaveným. Věnoval se studiu Darwinova díla a jeho propagaci. Při volbě opata starobrněnského kláštera po Nappově smrti dal svůj hlas Mendelovi, jehož nejsilnějším protikandidátem byl Tomáš Bratranek. Mendel svůj hlas odevzdal Klácelovi, který už tehdy tajně přemýšlel o vystoupení z řádu. Klácel nakonec řád opustil krátce po Mendelově volbě opatem a emigroval do USA, kde je pohřben v Belle Plaine v Iowě. Symbolicky se do klášterní zahrady vrátil pomníkem od Milady Othové. Pomník v zahradě často měnil své místo. Jakoby se Klácelův neklid, který se ho zmocňoval nejen v klášteře ale v celé monarchii, vtělil i do kamene znázorňujícího listy rukopisu jeho úvah o všeměrnosti jako cílu veškeré lásky a vědy.